

D

DAEMS, Petrus, kartuizer, laat-humanistisch dichter.

Geboren te Antwerpen in 1590 (?) als zoon van ridder Petrus († 27 juli 1640), schepen van Antwerpen, heer van Dion en Noirmont (in Brabant), en van Isabella de Witte († 1 sept. 1635); overleden in het (tweede) Antwerpse kartuizerklooster op 13 juli 1653. In de Franse documenten wordt zijn naam vaak Daens gespeld.

D. stamde uit een patricisch en gegoed Antwerps geslacht; hij genoot een degelijk onderricht in de klassieke talen en stond bekend als polyglot. Zijn broer Sebastianus was licentiaat *in utroque iure*, maakte uiterlijk in 1615 een studiereis naar Rome en was later een van de wel-doeners van de Antwerpse kartuize; zijn zuster Maria huwde met Frans Gallo, burgemeester van Antwerpen.

D. trad in bij de kartuizers te Lier, waar hij op 22 febr. 1614 werd geprotest. In 1619 ging hij als gewoon monnik naar het moederklooster bij Grenoble. Hij correspondeerde er met prior-generaal Bruno d'Affringues, die D.'s fraaie epistolaire Latijn bewonderde. In opdracht van de prior-generaal vervaardigde D. omstreeks 1624 Latijnse hymnen ter ere van de H. Bruno. D. was enige tijd vicaris in Val-Saint-Hugues (Savoie). In 1625 keerde D. uit Frankrijk terug om prior te worden eerst van het klooster van Herne en vervolgens van Zelem (1629-32); in 1632 werd hij als vicaris naar Ripaille (Frankrijk) gezonden. In 1633 vinden we hem terug in de Nederlanden als prior van de Antwerpse vestiging, waar hij in 1653 overleed. Tijdens zijn lange prioraat toonde D. zich een voortreffelijk administrator; hij was verantwoordelijk voor de bouw van de nieuwe kartuize in zijn geboortestad.

D. maakte naam als Latijns dichter. Afgezien van de genoemde hymnen voor

de H. Bruno schreef hij in hexameters een *Schema de exercitiis pii religiosi* en een *Diaeta Cartusiana*. Misschien werden die werken anoniem overgeleverd onder D.'s anagram „Spes me durat”; in elk geval heeft men er tot op heden geen spoor van teruggevonden, zodat het waarschijnlijk lijkt dat ze nooit in druk gegeven werden.

Van D. is slechts een lang Latijns gedicht bewaard, het *Encomiasticum solitudinis Cartusianae cum gratulatione ad Henricum De Ram eiusdem instituti candidatum*. Sinds Valerius Andreas (1643) wordt dit gedicht in de naslagwerken tien jaar te laat gedateerd: het werd in 1613 op de persen van Hieronymus I Verdussen te Antwerpen gedrukt. Aan het werk gaan liminaire verzen vooraf van D.'s Lierse overste Willem Willems († 27 sept. 1625) en van de in Luik geprotest, maar in Lier levende en als Latijns dichter bekende Louis de Latour (Torrius, Turrianus, † 1636); het is opgedragen aan D.'s stads- en standgenoot Henricus de Ram († 20 jan. 1638), die kort voordien zijn intrede had gedaan in de Lierse kartuize. D. behandelt in 349 hexameters de hoofdgedachten van de contemplatieve levenswijze met de voor kartuizers typische punten van belangstelling (zoals de Mariadevotie of de stichting van het eerste klooster door de H. Bruno); hij kijkt niet zonder schaamte om naar zijn werelds verleden en bespeelt voortdurend het contrast tussen de aardse bestrevingen van de massa en de voldoening van het beschouwende kartuizerbestaan.

D.'s gedicht verraadt een grondige kennis van de klassieke dichters, inzonderheid van Vergilius; zijn vers loopt soepel en valt gunstig op door zijn rijke woordenschat. Daarnaast vertoont het werk duidelijk sporen van de barok. D. mijdt geen woordenspel, contrasten en oxy-

mora; de toon is erg bevlogen. De kwaliteit van dit gedicht doet ons het verlies van D.'s andere Latijnse werk betreuren. Van D. is geen portret bekend.

Lit.: GRENOBLE, STADSBIBLIOTHEEK, Briefwisseling B. d'Affringues (hs.), II, ff. 288-290 en 297-302 (twee brieven aan D.); — A. RAISSIUS, Origines Cartusiarum Belgii, Dowai, 1632, 53; — V. ANDREAS, Bibliotheca Belgica, Leuven, 1643, 734; — E. BURNIER, La chartreuse de Saint-Hugon en Savoie, Chambéry 1869, 152-153 en 519-521; — A. VANDER MEERSCH, in: *Biogr. Nat.*, dl. IV (1873), kol. 637, s.v. DAEMS, Pierre; — A. LEFEBVRE, Saint-Bruno et l'ordre des Chartreux, dl. II, Parijs, 1883, 110-111; — A. BEELTSSENS en J. AMMONIUS, Chronique de la Chartreuse de la Chapelle à Hérimont-lez-Enguhen, ed. E. LAMALLE, Leuven, 1932, 188; — E. DILLIS, La confrérie des Romanistes, Antwerpen, 1923, 48; — Y. GOURDEL, Chartreux, in: *Dictionnaire de spiritualité*, dl. II (Parijs, 1953), kol. 767; — S. AXTERS, Geschiedenis van de vroomheid in de Nederlanden, dl. IV. Antwerpen, 1960, 111 en 119; — J. VRANCKEN, Het oude Zelem (II), in: *Eigen Schoon en De Brabander*, 48 (1965), 68-69; — F. VERBIEST, De Lierse kartuize (III): Het necrologium van de kartuizers van Lier, in: *Noordgouw*, 11 (1971), 124; — *Monasticon belge*, dl. IV (Luik, 1971), 1449; dl. VI (Luik, 1976), 324-325; — A. GRUYS, Cartusiana, Parijs, 1976, 68; — J. DE GRAUWE, Prosopographia Cartusiana Belgica 1314-1796, Gent-Salzburg, 1976, 271; Suppl., Gent-Salzburg, 1978, 41; — F. HENDRICKX (red.), De Kartuizers en hun klooster te Zelem, Diest, 1984, 136; — J. DE GRAUWE, Historia Cartusiana Belgica, Salzburg, 1985, 73 en 254; — D. SACRÉ, Over Petrus Daems' *Encomiasticum solitudinis Cartusianae* (Antwerpen, 1613), in: *De Gulden Passer*, 69 (1991).

Dirk SACRÉ

DAGHELET, Norbert, monnik, pastoor.

Geboren te Veurne op 3 jan. 1770 als zoon van Constantinus Carolus (Veurne 1732-80) en van Marie L. Gruwé (Veurne 1739 - Middelburg 1821). D. werd op 4 jan. gedoopt in de St.-Denijskerk te Veurne door Matthaeus Gruwé, regulier kanunnik van de St.-Niklaasabdij van Veurne, die optrad met toestemming van de gewone pastoor van de St.-Denijskerk en meteen dooppeter was. Doopmeter was Dorothea Jacoba Daghelet. Overleden te Oudenburg op 7 juni 1852 en aldaar begraven.

Na vermoedelijk school gelopen te hebben in Veurne, trad D. in in de St.-Pietersabdij te Oudenburg. In 1796, tijdens het abbatiaat van Paul de Brauwere,

werd hij geprotest en hij nam de kloosternaam Veremundus aan. D. was orgelist van het klooster. Nadat op 16 febr. 1797 de abdijsupprimeering werd, ontving D. van zijn abt een dimissoriaalbrief, vluchtte en week uit naar Emmerich (D). Daar werd hij in 1798 priester gewijd. Hij verzette zich openlijk tegen de eed van trouw aan de grondwet van de Franse republiek. In nov. 1798 werd D. dan ook aangehouden en hij kwam in de gevangenis te Brugge terecht, waar hij vermoedelijk ziek werd. Hij bleef gevangen tot 3 jan. 1800. Andere bronnen vermelden dat hij al vanaf 1799 als missionaris werkzaam was. In 1805 werd hij onderpastoor te Zedelgem en in 1811 pastoor te Sint-Margriete, nabij Eeklo. Vervolgens werd hij in 1817 pastoor te Middelburg en in 1821 te Oudenburg, waar hij J.B. de Laeter († 1820) opvolgde. Hij werd hier op 2 okt. feestelijk ingehuldigd. Er verscheen bij die gelegenheid een *Lof-bazuin op den blijden intrede van den Eerwaarden Heer, Mijnheer Norbertus Daghelet, als geestelijken Herder van Oudenburg*. Dit acht bladzijden tellende boekje, waarvan het enig teruggevonden exemplaar in de St.-Pietersabdij te Brugge bewaard wordt, werd gedrukt bij Bogaert-Dumortier te Brugge. Het bevat enkele details uit zijn leven.

Als pastoor van Oudenburg ijverde D. om de verering van de H. Arnoldus, de stichter van de St.-Pietersabdij aldaar, in ere te herstellen. Het was ten andere ook D. die de relieken van deze heilige tijdens de Franse bezetting in veiligheid had gebracht bij de Zusters van Liefde te Gent. Hij haalde ze terug en liet ze op 13 aug. 1838 te Oudenburg opnieuw plechtig inhalen. De bisschop van Brugge, mgr. F. Boussen, onderzocht die reliekwieën en bevestigde hun authenticiteit. D. liet er een zilveren schrijn voor maken door de Brugse blikslager L. Gailliard. Dit schrijn prijkt nog steeds in de O.-L.-Vrouwekerk te Oudenburg.

In 1824-26 liet D. tevens de kerk met een beuk uitbreiden. Een toename van het aantal gelovigen kan o.a. verklaard worden door de heropleving van de rooms-katholieke godsdienst. Er werd